

NORMES D'US DE LES MAYÚSCULES

1. Criteris generals

L'ús de les majúscules no invalida el dels accents gràfics ni el de la dièresis, que se mantenen en tots els casos.

En les paraules iniciades per dígraf (*ch, ll, ny, qu*), va sols en majúscula la lletra inicial: *Chilches, Llopió, Nyora, els Quatre Evangelis*.

Les lletres <i>, <j> majúscules s'escriuen sense punt superior: *Irene, Jujat d'Instrucció*.

2. Paraules o segments íntegrament en majúscula

Poden anar íntegrament en majúscula per a favorir la seua llegibilitat els textos curts, com:

- a) Les portades de llibres impresos, el nom de l'autor, les parts i capítuls dels mateixos, aixina com les inscripcions monumentals: AUSIÀS MARCH, *CANT ESPÍRITUAL*, MIGUEL DE CERVANTES, *EL QUIXOT*, CAPÍTUL III, PART PRIMERA, EN MEMÒRIA DE LES VÍCTIMES DE LA RIUADA.
- b) Les sigles (ISBN, SL, UNESCO, RACV, AELLVA) i capçaleres de publicacions periòdiques (UCRÒNICA, LLETRAFALLER, PENSAT I FET, LAS PROVINCIAS, LEVANTE-EMV, CORRIERE DELLA SERA).
- c) Els números romans: *sigle XI, Joan Pau II, Pere IV el Cerimoniós*; i el número de volum, part, cant, capítul, etc. d'un llibre. A sovint, també les pàgines inicials corresponents al pròleg o introducció d'una obra; si be en prou de casos s'utilitza tipogràficament la variant de la majúscula denominada versaleta: I, II, III, IV, XVI, LII.

3. Majúscula inicial

3.1. En funció de la sintaxis

S'escriu en majúscula:

- a) La primera paraula d'un text i la que va a continuació de punt i seguit o punt i a banda.

El professor ya ha corregit l'examen. Demà donarà les notes.

- b) La que va darrere de punts suspensius si tanquen enunciat.

No veig la forma... Sí, ya ho tinc clar.

- c) La que segueix al signe de clausura d'interrogació (?) o d'exclamació (!) si no van seguits de coma, punt i coma o dos punts.

¿Han eixit per esta porta? No els he vists.

- d) La que va darrere dels dos punts, si encapçala una carta o document jurídic o administratiu o si reproduïx paraules textuais (estil directe).

Estimat senyor: Acabe de rebre la notificació de pagament; Jesús digué: “Benventurats els qui ploren, perquè ells seran consolats”.

3.2. En funció de la classe gramatical o valor semàntic

A diferència dels noms comuns, s'escriuen en majúscula tots els noms propis.

- a) De persona, animal o cosa singularisada (*Pere, Maria, Vicent Manuel, la Tizona, Excalibur, Camot, el Titànic, el petrolier Prestige, Moby Dick, el ratolí Peris*).
- b) De llinatge (*Giner, Garcia, Arnau, Aragonés, Tramoyeres, Ferrandis*).

NOTA:

b1) Quan forma part d'un llinatge usat sense el nom de pila, la preposició *de* s'escriu en majúscula (*el general De Gaulle, el futbolista De la Font, el pintor De Ribera, el Sr. De la Vall, el Dr. De Prada...*). En canvi, quan acompanya al nom de pila, s'escriurà en minúscula: *Lluís del Mont, Isabel de Villena, Joan de Ribera, Joan de la Penya, Batiste de la Font...* Per la seua banda, com se mostra en els exemples anteriors, en la seqüència *de* + artícul, este s'escriu sempre en minúscula: *el futbolista De la Font, Joan de la Penya...*

b2) Quan no va precedit de la preposició *de*, l'artícul que forma part d'un llinatge s'escriu en majúscula, tant si va acompanyat del nom de pila, com si no: *Òscar La Justícia, el senyor La Guarda*. També anirà en majúscula qualsevol altre element que siga part integrant del llinatge: *Jordi Santa Maria; Antoine de Saint-Eixupéry...*

b3) Aixina mateix, s'escriuen en majúscula els plurals de llinatges dinàstics o nobiliaris (*els Borbons, els Àustries, els Trastàmara, els Medinaceli, els Alba*).

b4) S'escriuen en majúscula inicial els llinatges usats metonímicament per a nomenar les obres dels seus autors: *un Sorolla, un Benlliure autèntic*.

b5) En canvi, s'escriuen en minúscula els antropònims lexicalisats com a genèrics: *és un casanova, l'acusaven de judes*. Igualment s'escriuen en minúscula els noms de sers mitològics o religiosos: *les ninfes, els querubins, els àngels*.

c) Geogràfics: corònims, hidrònims, orònims, etc. (*València, Aragó, Espanya, Àfrica, Xúquer, Ebro, Mongó, Penyalgosa*), incloent l'article quan està lexicalitzat: *La Selòquia, La Valldàngel, El Picayo, Els Bombitaos, Lo Cabanil, La Canyada, El Camp de Mirra, El Campello; El Caire; Las Palmas; Los Ángeles; Le Havre*. Per extensió, ya que es tracta de referències topogràfiques, els noms d'edificis i entorns singulars: *la Plaça Redona, el Palau de Cervelló, la Casa Vestuari*; i els noms propis de vies urbanes: *el carrer Mestre Palau, l'avinguda del Rei don Jaume, el passeig de l'Albereda*. Ademés, el substantiu genèric de via urbana que introduïx el propi en unes altres llengües: *Anava a la Rue Royale; Està en la Kale Nagusia; Passejàvem per la Calle del Laurel*.

NOTA:

c1) Va en majúscula l'article lexicalitzat en un topònim, incloent els casos en que dit article és potestatiu: *La Vall d'Uxó, La Valldigna, La Nucia, L' Alcúdia, Les Valls de Segó*. I també *Vilavella* o *La Vilavella, Vall d'Alba* o *La Vall d'Alba*.

c2) En els noms de comarca, l'article s'escriu també en majúscula, excepte en interior d'enunciat o en enumeració descriptiva: *Els Ports de Morella, L'Alt Maestrat, El Baix Vinalopó, La Safor, La Foya d'Alcoy, Els Serrans*. Però: *Farem un recorregut per l'Alt Maestrat; Pronostiquen bon temps en tota la Safor; El Comtat, la Marina Alta i la Marina Baixa són comarques alacantines*.

c3) Quan un nom comú geogràfic se gasta en valor d'antonomàsia, en substitució d'un nom propi, s'escriu en majúscula: *els regnes de la Península; el conflicte del Golf*. En canvi, quan se fa referència a un accident geogràfic per mig de la seqüència formada per un substantiu genèric acompanyat de l'adjectiu derivat del topònim del dit accident, ambdós elements aniran en minúscula: *la península ibèrica, el golf pèrsic...*

S'escriuen en majúscula, les denominacions que, com a alternativa en valor d'antonomàsia, reben alguns topònims: *la Ciutat del Túria; el Nou Món; la Ciutat Ducal; l'Imperi del Sol, la Ciutat de les Palmeres*.

c4) Però l'article va en minúscula si forma part dels noms dels països de manera opcional, com ara quan estos són plurals o composts: *l'Argentina/Argentina, els Estats Units/Estats Units, la República Dominicana/República Dominicana*.

- c5) Les denominacions geopolítiques o turístiques s'escriuen en majúscula inicial: el Tercer Món, la Terra Santa, la Costa Blanca, el pla de contenció d'Occident.
- c6) Els topònims que actuen com a complement del nom van en majúscula inicial: *meló d'Alger; pernil de York; aigua de Seltz; llana d'Angora...*
- d) D'estrelles, constel·lacions, planetes o fenòmens atmosfèrics, etc., pensats com a elements individualitzats: *la constel·lació de Tauro, la borrasca Filomena, l'Orsa Major, el cometa Halley, Saturn, Àries...* Les paraules *sol, terra i lluna* s'escriuen en majúscula únicament a soles dins de contextos astronòmics, incloses les referències a fenòmens com els eclipses en registres no tècnics: *El Sol és el punt central del nostre sistema planetari; ¿A on vas a veure l'eclipse de Sol demà?; pero prendre el sol; estar en la lluna; llaurar la terra.*
- e) De les constel·lacions i signes zodiacals: *Àries, Càncer, Gèminis*, etc. Però s'escriuen en minúscula quan es referixen a les persones naixcudes baix el signe zodiacal corresponent: *Yo soc àries i la meua dona és piscis.*
- f) Dels punts cardinals quan se presenten com a conceptes independents:
- La brúixola senyala el Nort; Cinctorres està al nord de la Comunitat Valenciana.*
- g) De les festes i celebracions religioses o civils: *Nadal, Epifania, Corpus Christi, el Nou d'Octubre, les Fogueres de Sant Joan, les Falles*. Quan el nom genèric forma part de la celebració, s'escriu també en majúscula: *la Festa del Treball; el Dia del Llibre; la Fira de Juliol.*
- h) De divinitats: *Deu, Jehovà, Alà, Júpiter, Minerva, Amon Ra.*
- i) Dels atributs de Deu, Jesucrist o la Mare de Deu, heretats de la tradició cristiana occidental: *Creador, Totpoderós, Redentor, Messies, Salvador, Santíssima Trinitat*. Aixina mateix, i més en concret, les advocacions marials: *Immaculada, dels Desamparats, de la Balma, del Lledó, de Guadalupe.*
- j) De llibres sagrats: *la Bíblia, el Talmut, el Corà.*
- k) D'òrdens religioses o militars: *la Cartoixa, la Mercé, el Temple.*
- l) De marques comercials i denominacions oficials d'orige: *Coca-Cola, un Volvo, uns Lois, la Carchofa de Benicarló, l'Arròs de València*. En canvi, els noms genèrics procedents de nom propi (de lloc, de descobridor o inventor) s'escriuen en minúscula inicial: *un conyac, un camembert, una aspirina, un tros de cel.*

3.3. En funció d'altres factors de realç

També s'utilitzarà la majúscula inicial en:

- a) Sobrenoms, malnoms i hipocorístics: *Pere el Cerimoniós, Alfons X el Sabi, el Roget, Azorín, el Palleter, el Figura, Pili, Nelo, Voro, San Antoni del Porquet...* Com mostren els exemples, en estos casos l'artícul i la preposició (si en duen), van en minúscula.
- b) Apelatius antonomàstics: *el Magnànim* (= Alfons V d'Aragó), *el Mantuà, el Poeta* (= Virgili), *l'Apòstol* (= Sant Pau), etc.
- c) Les abreviatures de tractaments: *S. Bertomeu, el Sr. Ferris, la Sra. Ampar, D. Vicent Castell, el Dr. Ballester.*

NOTA.-

- c1) Van, en canvi, en minúscula, les formes no abreviades: *sant Mateu, el senyor Cabanes, la senyora Júlia, fra Antoni Canals, mossén Alminyana, sor Isabel de Vil·lena*. Però en el cas dels noms hagiogràfics, se reté la majúscula si es tracta d'unitats denominatives: *l'iglésia-monasteri de Sant Vicent Màrtir, la confraria de Santa Teresa de Jesús, l'arc de Sant Martí, la localitat de Sant Jordi, el porquet de Sant Antoni, el dia de Sant Patrici, l'herba de Sant Roc*.
- c2) S'escriu en majúscula l'artícul personal: *En Pere Gomis, Na Soletat Palau, N'Octavi Rius*.
- d) Substantius i adjectius que formen part del nom d'institucions, entitats, organismes, partits polítics, honors i distincions, empreses, etc.: *Real Acadèmia de Cultura Valenciana; Conselleria d'Agricultura, Peixca i Alimentació; Institut d'Estudis Alacantins; Societat Castellonenca de Cultura; Real Acadèmia Espanyola; Confederació Hidrogràfica del Xúquer; Premi d'Investigació Filològica; Lo Rat Penat; l'Institut d'Estudis Valencians; Li otorgaren la Clau de la Ciutat; Premi Nobel; l'Universitat Jaume I; l'Hotel Sorolla; El nomenaren Fill Predilecte de la Ciutat*.

No obstant, estes mateixes denominacions en sentit genèric o en plural, s'escriuen en minúscula: *Ha estudiat en dos universitats; Els hotels de la ciutat estan ocupats al cent per cent; Cada activitat laboral té el seu colege professional*.

Igualment, s'escriuen en minúscula els noms comuns de les denominacions alternatives d'entitats i organismes oficials: *el consistori (l'Ajuntament); la cambra baixa (el Congrés); el parlament valencià (les Corts); l'eixecutiu (el Govern)*.

- e) També s'escriuen en majúscula les formes protocolàries de tractament: *l'Honorable Conseller d'Educació, el Magnífic Senyor Rector de l'Universitat d'Alacant, l'Exce·lentíssima Senyora Alcaldesa de les Coves de Vinromà*.

NOTA.- Com se pot observar en els exemples anteriors, no s'escriuen en majúscula els determinants, preposicions, etc., integrats en estos sintagmes.

- f) Noms abstractes que signifiquen entitat o col·lectivitat (majúscula diacrítica): *l'Església, l'Universitat, l'Estat, el Regne, la Marina, la Justícia, el Govern, la Guàrdia Civil, l'Administració*. Van en minúscula inicial quan estes formes s'usen en sentit genèric o en plural: *els governs regionals, les administracions econòmiques; M'ha denunciat un guàrdia civil; S'ha produït un colp d'estat*. L'ús de la majúscula o de la minúscula pot produir en estos casos un canvi de sentit: *l'Església* vs. *l'església de Santa Maria*; *l'Estat* vs. *l'estat de coses*; *l'Administració* vs. *l'administració dels bens hereditaris*.
- g) La lletra inicial de la primera paraula del títol d'una obra de creació (llibre, còdex, obra artística, musical, composició, pel·lícula, etc): *el Beato de Tábara*, del s. IX; *La terra del che* de Martí Gadea; *el Regiment de la cosa pública* d'Eiximenis; *l'Espill o Llibre de les dones* de Jaume Roig; *el Cuento a Margarita* de Rubén Darío; *l'Alèluya* de Händel; el passadoble *Pepita Creus*; *el Concierto de Aranjuez* de Joaquín Rodrigo; l'òpera *Maror* de Xavier Casp; la *Divina comèdia* de Dante Alighieri; *l'Àngel Custodi del Regne* de Joan de Joanes; *I encara diuen que el peix és car* de Sorolla.
- h) Els noms de les disciplines científiques: *Es llicenciat en Història; Estudia quint curs de Biologia*. Però *No comprenc la seua filosofia de la vida; Preferix la medicina natural*.
- i) El primer membre de les espècies animals i botàniques: *Phoenix canariensis* (= palmera canària), *Prunus domestica* (= prunera); *Panthera tigris* (= tigre); *Canis lupus* (= llop). També el nom dels taxons o grups taxonòmics usats en plural en contextos zoològics: *L'orde dels Rosegadors inclou el castor, la farda o el ratolí; la família Lleguminoses*.
- j) Certs conceptes abstractes quan se consideren de forma absoluta: *la Llibertat, la Justícia, el Be*.
- k) Els períodes històrics, artístics o culturals: *l'Edat Mija, l'Antiguetat, el Surrealisme, l'Escolàstica; Durant el Barroc, l'arquitectura utilitzava formes recarregades*. No aixina els estils o moviments en sí mateixos: *el romànic, l'impressionisme; El barroc és molt més complex que el neoclassicisme*.
- l) Les denominacions de fets històrics singulars: *la Primavera de Praga, la Nit dels Cristalls Trencats, la Revolució Francesa*.
- m) En les denominacions de documents oficials, lleis promulgades i altres espècies jurídic-administratives, que poden ser sumament variades (distincions, impostos, règims, bens d'interès, plans i programes, activitats científiques, convocatòries,

etc.), s'escriuen en majúscula inicial tots els substantius i adjectius que formen part d'ella: *Còdic Civil, Llei de Costes, Alta Distinció de la Generalitat Valenciana, Premi d'Investigació Filològica, Impost sobre la Renda, Règim General de la Seguritat Social, Be d'Interés Cultural, Projecte Genoma Humà, Jocs Florals de Lo Rat Penat; la Llei d'Us i Ensenyança de la Llengua Valenciana; el Còdic Penal; l'Estatut dels Treballadors; la Resolució de 17 de Giner de 2007.*

m1) Quan el títol d'una disposició legal està desenrollat per extens, a soles s'escriuen en minúscula els noms genèrics que designen la dita disposició com ara *Llei, decret o real decret*, sense que això comporte que no s'escriguen en majúscula els noms que han de dur-la d'acort en les demés regles ortogràfiques exposades: *Llei 1/2026, de 25 de febrer, de la Generalitat, de creació de l'ilustre Colege d'Economistes de València; Decret 197/2024, de 23 de decembre, del Consell, pel qual s'aproven les bases reguladores i el procediment de concessió directa d'ajudes urgents per a professionals i empreses d'indústries culturals afectades pel temporal de vent i pluges iniciat el 29 d'octubre de 2024 en la Comunitat Valenciana.*

m2) Les lleis s'escriuen del tot en minúscula quant tenen caràcter genèric: *la llei del divorç, la llei sàlica, la llei seca.*

m3) Els apartats com ara *títol, artícul, secció, preàmbul, apartat...* que apareixen en les disposicions legals s'escriuen en minúscula: *l'artícul 10; la secció segona; el preàmbul.*

m4) Els documents històrics s'escriuen en majúscula inicial: *el Decret de Nova Planta; la Declaració Universal dels Drets Humans.*

n) Els càrrecs s'escriuen en minúscula, vagen o no acompanyats del nom de la persona que els eixercix: *Ha vengut el director; la consellera Ramon Llin; la presidenta de la Taula de les Corts parlarà hui; el president del Govern, la directora general de Política Territorial, senyor director, Sr. secretari...*

No obstant, com que els tractaments honorífics s'escriuen en majúscula, quan un càrrec vaja acompanyat del seu corresponent tractament honorífic, escriurem en majúscula tant el càrrec com el tractament: *Honorable Senyor Conseller d'Educació, Il·lustríssim Sr. President, Excelentíssim i Reverendíssim Sr. Arquebisbe, Excelentíssim Senyor Ministre d'Assunts Exteriors.*

3.4. Casos especials

a) Sol usar-se majúscula inicial en casos especials, com ara el dels pronoms personals referits a Deu o a la Mare de Deu: *Tu, Ell, Vos.* O en el de certs conceptes

religiosos: *el Paraís, l'Infern* (pero *un infern en vida*). També en els títuls nobiliaris i de dignitats: *el Rei, el Papa, la Duquesa, el Comte, el Mestre* [d'una orde militar], tret de si acompanyen a un nom propi: *el rei En Jaume I, el papa Benet XVI, la duquesa de Medina Sidònia, el comte de Cocentaina, el mestre de Montesa*.

- b) Però s'escriuen en minúscula els dies de la setmana (*dilluns, dimarts, dumenge*), dels mesos de l'any (*giner, maig, agost*) i de les estacions (*primavera, estiu*).
- c) S'escriu també en majúscula l'inicial de la primera paraula de les oracions o enunciats complets que s'utilisen com a exemple en els estudis gramaticals, ortogràfics i lingüístics. Per exemple, els arreplegats en les presents normes: *S'escriuen en majúscula els punts cardinals quan se presenten com a conceptes independents: La brúixola senyala el Nort; Cinctorres està al nord de la Comunitat Valenciana*.